

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 26Co/388/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2513211241
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 01. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Jozef Mačej
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2015:2513211241.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu Mgr. Jozefa Mačēja a sudkýň JUDr. Kataríny Slováčkovej a JUDr. Zlatice Javorovej v právnej veci žalobkyne: POHOTOVOSTĚ, s. r. o., Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35807598, zast. splnomocnenkyňou: Fridrich Paľko, s. r. o., Grösslingova 4, Bratislava, proti žalovanej: Slovenská republika konajúca prostredníctvom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, Bratislava, IČO: 00166073, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Piešťany z 25. júna 2014 č. k. 14C/159/2013-51 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

Žalovanej nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol žalobu žalobkyne, ktorou sa táto domáhala určenia, že žalovaná je zodpovedná za škodu vzniknutú nesprávnym úradným postupom a zapltenia jej náhrady vo výške 125,- eur a tiež nemajetkovej ujmy vo výške 674,90 eur vzniknutej žalobkyni nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Skalica ako exekučného súdu. Rozhodnutie odôvodnil použitím ustanovení § 3 ods. 1, 2, § 9 ods. 1, 2, § 15 ods. 1, § 17 ods. 1 až 3 ZoZzŠ (zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v znení neskorších zmien a doplnení), § 44 ods. 2 E. p. (zákona č. 233/1995 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnení - Exekučného poriadku), č. 48 ods. 2 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky (ústavného zákona č. 460/1992 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení), čl. 6 ods. 1 prvá veta Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, keď dospel k záveru, že žalobkyňa nepreukázala, že by činnosťou Okresného súdu Skalica v namietanom exekučnom konaní došlo k nesprávnemu úradnému postupu, nepreukázala vznik ani výšku skutočnej škody, ani prípadnej nemajetkovej ujmy, neexistuje teda ani príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom súdu spočívajúcim v tom, že zamietol žiadosť o udelenie poverenia po zákonom stanovenej lehote a uplatnenou majetkovou škode a nemajetkovou ujmov. Žalobkyni mala vzniknúť škoda nesprávnym úradným postupom spočívajúcim v zamietnutí žiadosti o vydanie o poverenia na vykonanie exekúcie po 15-dňovej lehote. Žiadosť súdneho exekútora bola súdu doručená 27. 4. 2010, Okresný súd Skalica dňa 21. 2. 2011 zamietol žiadosť o udelenie poverenia. Toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 24. 3. 2011, oprávnená sa voči nemu neodvolala. Súd prvého stupňa mal preukázané, že exekučný súd poverenie vydal, nie však v zákonnej lehote 15 dní. Nemal však preukázané, že by žalobkyni v dôsledku oneskoreného rozhodnutia o žiadosti o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie vznikla škoda (a to ani z predloženého znaleckého posudku). Žalobkyňa nepreukázala vznik škody a rovnako nepreukázala príčinnú súvislosť s oneskorene vydaným rozhodnutím o žiadosti. Škoda nemôže byť uplatnená v nejakej paušálnej čiastke, ale musí byť preukázaná, že práve pre nesprávny úradný postup došlo ku škode, ktorá musí byť vyčíslená a musí byť preukázaná aj príčinná

súvislosť. Žalobkyňa charakterizuje škodu len v hypotetickej rovine. V otázke možnosti skúmania, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov súd prvého stupňa ustálil, že toto je kompetentný preskúmať len ústavný súd, ktorý ho v súlade so svojou ustálenou judikatúrou preskúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu podľa zložitosti veci, správania účastníka a postupu súdu. Súdne konanie tak nie je kompetentný preskúmať súd v konaní o náhrade škody podľa ZoZzŠ, inak by existovalo niekoľko orgánov, ktoré by boli oprávnené v tom istom čase preskúmať postup toho istého súdu z hľadiska vzniku zbytočných prieťahov. Vecne príslušné pre rozhodovanie sporov o náhradu škody sú v prvom stupni zásadne okresné sudy, avšak sudy, ktoré môžu porušiť právo fyzických a právnických osôb na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, môžu byť aj sudy vyššieho stupňa. Žalobkyňa nepredložila rozhodnutie ústavného súdu a v žalobe sa na túto skutočnosť ani neodvolávala. Súd prvého stupňa sa nezaoberal ani žalovanou vznesenou námietkou premlčania, keď premlčanie sa podľa ustálenej súdnej praxe skúma len u existujúceho nároku a v prejednávanej veci žalobkyni žiadny nárok nevznikol. O trovách konania rozhodol súd prvého stupňa podľa § 142 ods. 1 O. s. p. (zákona č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení - Občianskeho súdneho poriadku), keď úspešnej žalovanej nepriznal ich náhradu, pretože jej žiadne trovy konania nevznikli.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podala v zákonom stanovenej lehote žalobkyňa odvolanie a žiadala, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Podľa žalobkyne jej bola postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom, súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav, tiež neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a rozhodnutie súdu prvého stupňa preto vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalobkyňa namietala skutočnosť, že súd prvého stupňa rozhodol v merite veci na základe (a s použitím) "inšpirácie" novou právnou úpravou obsiahnutou v ustanovení § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z., pričom nie je možné, aby súd interpretoval hmotné právo platné v čase vzniku právnej skutočnosti a založenia zodpovednostného právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti a po tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu. Súd bol pri svojom rozhodovaní viazaný ustanovením § 9 ods. 1 ZoZzŠ v znení účinnom pred prijatím zákona č. 412/2002 Z. z. a nemohol interpretovať toto ustanovenie prostredníctvom § 9 ods. 2 ZoZzŠ v znení zákona č. 412/2002 Z. z. Súd svojím rozhodnutím de iure a de facto aplikoval princíp priamej retroaktivity, čo je neprípustné. K jednotlivým dôvodom odvolania žalobkyňa uviedla, že súd vôbec nevysvetlil, prečo zastáva názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty. Súd len s poukazom na skutočnosť, že on sám nepozná dôkazy, ktoré by ho uspokojovali v tvrdení o výške škody, zamietol znalecké dokazovanie. Súd tak znemožnil žalobkyni objektívnym spôsobom preukázať výšku materiálnej škody a mechanizmus jej vzniku. Súdu nepatrí polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami. Navyše súd svojimi úvahami úplne neguje doposiaľ vytvorenú a stabilizovanú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu, ktorá je základom štandardu ochrany základných práv v Európe, teda aj práva na spravodlivý súdny proces a osobitne práva na prerokovanie veci v primeranom čase.

K odvolaniu žalobkyne sa žalovaná nevyjadрила, ani sama odvolanie nepodala.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.), po zistení, že odvolanie podala včas účastníčka konania (§ 201, 204 O. s. p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je opravný prostriedok prípustný (§ 202 O. s. p.), preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O. s. p.) postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania, (§ 214 ods. 2 O. s. p.) a dospel k záveru, že odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je vecne správny. Rozsudok odvolacieho súdu bol verejne vyhlásený dňa 27. januára 2015 (§ 156 ods. 1 O. s. p.), pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku boli oznámené na úradnej tabuli v lehote najmenej 5 dní pred vyhlásením (§ 156 ods. 3 O. s. p.).

Predmetom konania vedeného na súde prvého stupňa pod sp. zn. 14C/159/2013 je určenie, že žalovaná je zodpovedná za škodu vzniknutú nesprávnym úradným postupom a o zaplatenie škody v sume 125,- eur a nemajetkovej ujmy v sume 674,90 eur s príslušenstvom. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým bola žaloba žalobkyne zamietnutá vrátane výroku o trovách konania.

Podľa § 219 ods. 1 a 2 O. s. p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s argumentáciou použitou súdom prvého stupňa na podporu ním zvoleného spôsobu rozhodnutia. U dôvodov predostretých súdom prvého stupňa dostatočne jasne a i objektívne presvedčivo by tak zásadne postačovalo i len konštatovať ich správnosť a odvolať sa na ne (prvá časť ust. § 219 ods. 2 O. s. p.), odvolací súd však vzhľadom na potrebu vyporiadať sa s námietkami žalobkyne doplní (§ 219 ods. 2 O. s. p. in fine) nasledovné:

Žalobkyňa sa svojou žalobou domáhala z dôvodu nesprávneho úradného postupu exekučného súdu náhrady škody v celkovej výške 799,90 eur. Majetková škoda v sume 125,-eur predstavuje podľa žalobkyne náhradu účelne vynaložených nákladov spojených s činnosťou uskutočňovanou vo veci správy a vymáhania pohľadávky v období, ktoré zbytočne uplynulo medzi doručením žiadosti a rozhodnutím o nej. Poškodený vynaložil v tomto období na správu pohľadávky prostredníctvom pracovných výkonov zamestnanca pomocou informačného systému sumu 70,- eur, na udržiavanie a správu informačného systému sumu 40,- eur, na administratívne spracovanie textov urgencií adresovaných exekučnému súdu, na publikačné výdaje spojené s vyhotovením urgencií adresovaných exekučnému súdu, na poštovné a telekomunikačné výdaje spojené s urgovaním a kontrolou stavu konania na exekučnom súde sumu 15,- eur. a náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, pretože samotné konštatovanie práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces zaručeného čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Suma 674,90 eur je primeranou náhradou nemajetkovej ujmy za vnútorné zásahy do spoločnosti, ovplyvňovanie podnikateľského plánovania a rozhodovania, za porušenie práv, stratu legitímnych očakávaní, že nastane v zákonom čase stav predpokladaný zákonom, stratu dôvery v právo a v spravodlivé riešenie veci a vyvolanie rizík ohrozujúcich konečné vymoženie pohľadávky. Žalobkyňa uskutočnila výpočet nároku alikvotným pomerom 55,- eur za každý mesiac omeškania v činnosti exekučného súdu na základe aplikácie doktríny ústavného súdu, teda 660,- eur za rok : 12 mesiacov v roku = 55,- eur za mesiac.

Z obsahu spisu v prejednávanej veci odvolací súd zistil, že žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie bola doručená exekučnému súdu dňa 27. 4. 2010. Exekučný súd dňa 21. 2. 2011 zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia. Toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 24. 3. 2011.

Podľa § 3 ods. 1 písm. d/ ZoZzŠ štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona pri výkone verejnej moci nesprávnym úradným postupom.

Podľa ustanovenia § 3 ods. 2 cit. zákona zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.

Podľa § 4 ods. 1 písm. a/ cit. zákona vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ak škoda vznikla v občianskom súdnom konaní alebo v trestnom konaní a ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 9 ods. 1 cit. zákona štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb.

Podľa § 9 ods. 2 cit. zákona právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda.

Podľa § 15 ods. 1 cit. zákona nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len žiadosť) s príslušným orgánom podľa § 4 a 11.

Podľa § 16 ods. 1 cit. zákona ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde.

Podľa § 17 ods. 1 cit. zákona uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk.

Podľa § 17 ods. 2 cit. zákona v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že v prípade zodpovednosti za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom sa jedná o objektívnu zodpovednosť, čo znamená, že zo strany oprávneného subjektu (poškodeného) nie je potrebné preukazovať zavinenie vo forme úmyslu resp. neobstaranosti, ale stačí preukázať, že škoda je výsledkom činnosti príslušného orgánu štátu.

Ústavným základom uvedenej zodpovednosti je čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky: Každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom.

Pre priznanie náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je nevyhnutné súčasné splnenie troch podmienok: 1/ nesprávny úradný postup, 2/ vznik škody a 3/ príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody. Predpoklad súčasného splnenia uvedených podmienok znamená, že ak chýba čo i len jedna z podmienok, náhradu škody nie je možné priznať. Dôkazné bremeno preukázať podmienky náhrady škody spočíva na poškodenom, v preskúmvanej veci na navrhovateľovi.

Pojem „nesprávny úradný postup orgánu verejnej moci“ nie je zákonodarcom v citovanom ustanovení § 9 ods. 2 ZoZzŠ výslovne definovaný, je uvedený len príkladom. Je však možné vyvodiť, a to aj z ustálenej judikatúry, že ide o taký úradný postup, ktorý má vadu, ktorá nie je v súlade s príslušnou právnou úpravou. Jedná sa o postup, pri ktorom dôjde k porušeniu pravidiel stanovených právnymi predpismi pre konanie orgánu verejnej moci alebo porušeniu poriadku, ktorý vyplýva z povahy, funkcie alebo cieľa tejto činnosti, teda o postup nezákonný. Skutočnosť, že ide o nesprávny úradný postup taktiež určuje fakt, že musí ísť o úradný postup priamo súvisiaci s výkonom právomocí orgánu verejnej moci. Nesprávnym úradným postupom nie sú len prípady, v ktorých orgán verejnej moci priamo koná (pri rozhodovacej činnosti), ale aj pri porušení povinnosť urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote, prípadne ak ide o nečinnosť pri výkone verejnej moci.

Žalobkyňa odvodzuje svoj nárok na náhradu škody z nesprávneho úradného postupu exekučného súdu, ktorý v konaní o žiadosti súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie nekonal v súlade s ustanovením § 44 ods. 2 E. p., keď o zamietnutí žiadosti exekútora rozhodol po uplynutí 15 dní.

Podľa § 44 ods. 2 E. p. súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistil rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c/ a d/. Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie.

Nie je možné konštatovať, že v preskúmvanej veci došlo k nesprávnemu úradnému postupu exekučného súdu tým, že žiadosť exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol po uplynutí 15-ich dní odo dňa doručenia žiadosti. Odvolací súd dáva za pravdu žalovanej v tom, že nesprávny úradný postup nespočíva v existencii prietahov v konaní exekučného súdu. Žalobkyňa

nepreukázala, že by v konaní exekučného súdu boli príslušným orgánom konštatované prietahy, pričom všeobecný súd v konaní o náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom takýmto orgánom nie je.

Ako odvolací súd vyššie konštatuje, podmienky pre priznanie nároku na náhradu škody musia byť splnené súčasne. Podmienka existencie nesprávneho úradného postupu exekučného súdu v danej veci splnená nie je. Nemôže byť teda splnená ani podmienka existencie príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a škodou. Vzhľadom k uvedenému nie je potrebné skúmať existenciu škody, jej rozsah a nemajetkovú ujmu, náhrady ktorej sa žalobkyňa domáha.

Odvolací súd mal teda za to, že súd prvého stupňa vo veci riadne zistil skutkový stav, výsledky vykonaného dokazovania vyhodnotil správne a vec posúdil správne aj po právnej stránke. Odvolacie námietky žalobkyne považoval za nedôvodné a sčasti zmatečné. K námietke interpretácie ustanovenia § 9 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z., „inšpirovanej“ ustanovením § 9 ods. 2 cit. zákona v znení zák. č. 412/2012 Z. z. odvolací súd uvádza, že namietanú retroaktivitu z odôvodnenia napadnutého rozsudku nie je možné vyvodiť, súd prvého stupňa správne aplikoval ustanovenie § 9 ods. 1 zák. 514/2003 Z. z. Pokiaľ sa súd prvého stupňa vo svojom odôvodnení zaoberá prípadnými prietahmi v konaní, reaguje tak na návrh, v ktorom žalobkyňa poukazuje aj na nesústredenosť exekučného súdu v konaní a na zbytočné prietahy. Správne súd prvého stupňa uvádza, že prípadné prietahy v konaní môže konštatovať jedine ústavný súd, prípadne Európsky súd pre ľudské práva. Zmatečná je námietka žalobkyne, že súd prvého stupňa nevysvetlil, prečo zastáva názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty, keď takýto názor sa v odôvodnení napadnutého rozhodnutia nenachádza. Zmatečný je aj poukaz na zamietnutie návrhu na znalecké dokazovanie súdom prvého stupňa, keďže takýto návrh žalobkyne z obsahu spisu nevyplýva. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nevyplýva ani polemizovanie súdu prvého stupňa o limitácii dĺžky súdnych konaní.

Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 O. s. p. ako vecne správny potvrdil.

V odvolacom konaní bola v plnom rozsahu úspešná žalovaná, v dôsledku čoho jej podľa ustanovenia § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s ustanovením § 142 ods. 1 O. s. p. vzniklo právo na náhradu trov odvolacieho konania. Žalovaná si náhradu trov odvolacieho konania neuplatnila, preto jej neboli odvolacím súdom priznané, nakoľko ani zo spisu jej žiadne nevyplývajú.

Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3 : 0, čiže jednomyseľne (§ 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie.